

EL MAPA CONCEPTUAL

a. Podem enllaçar els judicis per formar arguments i per a relacionar-los entre si.

El mapa conceptual relaciona els conceptes que ja sabem amb nous conceptes que anem aprenent.

Guió: Si només apuntem o ordenem els conceptes i judicis fem un guió, o un esquema, o un quadre sinòptic.

Mapa conceptual: Quan relacionem els conceptes i judicis amb verbs, partícules o frases (nexes).

El mapa conceptual vol reproduir la forma de pensar de la nostra ment "Ment i paraula" es relacionen.

Si bé es veritat que la "paraula" reflecteix "el pensament", també n'és que pensament i paraula no funcionen de la mateixa manera. La paraula actua d'una manera lineal: Una paraula segueix a una altra. No podem explicar dues coses alhora.

Però, la nostra ment no capta la realitat d'una manera lineal, com si estiguéssim fent una suma amb les dades i els fets que anem coneguent. Segons la teoria constructivista la nostra ment interrelaciona els coneixements que ja tenim, amb els nous que anem adquirint i així, amb aquests dos elements anem construint el nostre saber.

b. Aquesta activitat d'"aprendre" queda molt més enfortida si es donen aquests dos requisits:

- Dissonància cognitiva.

La dissonància cognitiva es produeix quan l'individu s'adona que els seus coneixements sobre un tema són insuficients i es crea la necessitat d'ampliar els aspectes desconeguts del tema que li interessa. Una tasca educativa es pot considerar bona, en tant en quant provoqui, més o menys, aquesta dissonància.

- Apropaments circulars sobre un mateix tema.

Degut a l'estructura de la nostra ment, sembla ser que la informació sobre un tema queda enfortida en relació al nombre de vegades que "entra" a la ment. El mapa conceptual permet els tres nivells següents d'apropament:

- Primer apropament: La definició dels conceptes que formaran el mapa conceptual.
- Segon apropament: La col·locació correcta dels conceptes.

- Tercer apropament: Justificar les relacions del mapa amb partícules, verbs i fletxes.

c. Com es construeix un mapa conceptual.

- Primer: Es seleccionen els conceptes. Els conceptes han de tenir la mobilitat de les fitxes de dominó. Fins i tot, és molt didàctic apuntar-los en petits trossos de paper i no escriure'ls en el mapa fins estar ben segurs del lloc que han d'ocupar.
- Segon: Un cop definits els conceptes, es col·loquen al seu lloc i s'enllacen entre si, amb fletxes o línies. En un mapa conceptual ha de quedar tot justificat:
 1. Els conceptes i les relacions queden visualitzats en forma d'arbre lògic.
 2. Els conceptes i relacions formen frases amb sentit, convertint-se en un text-resum

d. Model de mapa conceptual.

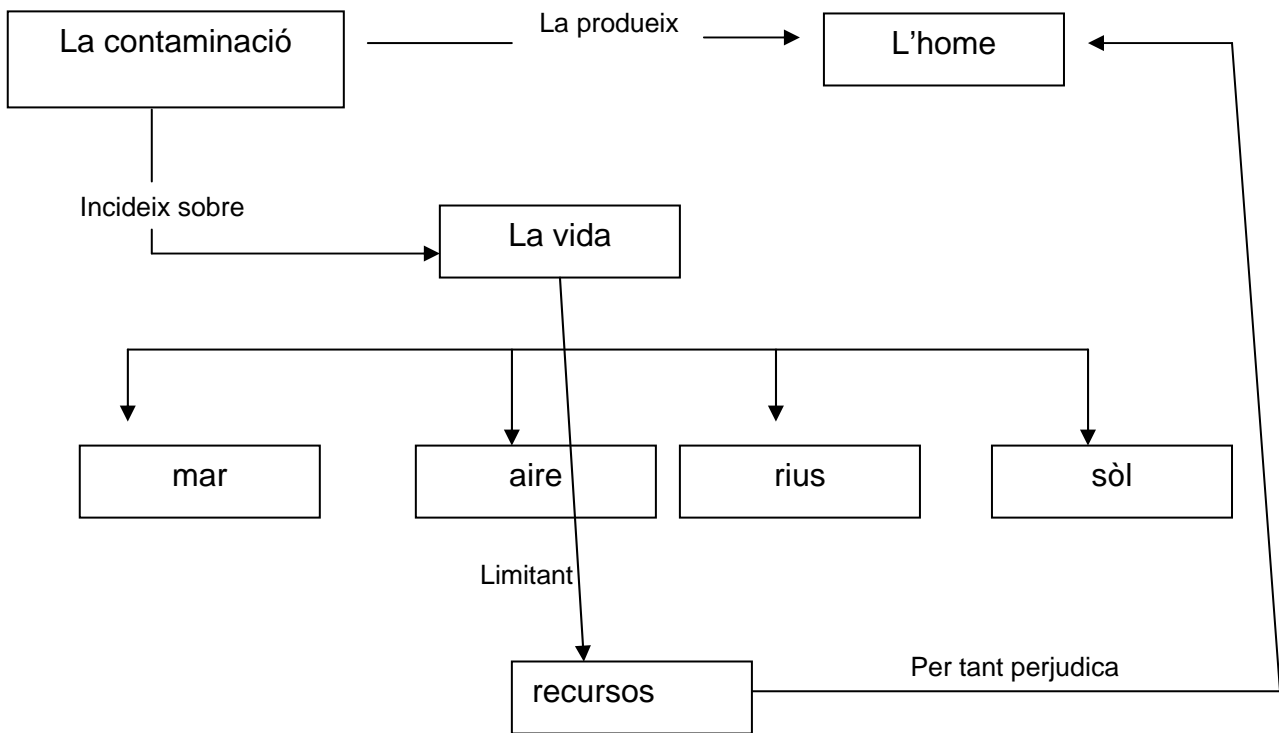
Text:

“La contaminació és un arma de dos talls perquè, per una banda l’home necessita recursos, cada cop més escassos, per satisfer les necessitats que el progrés exigeix, i per una altra, aquesta acció incideix negativament en els rius, mar, sol i aire, béns tots ells imprescindibles per a unes condicions de vida sanes i gratificants.

Així doncs, l’home es converteix en víctima i botxí de si mateix”

Primera operació	Segona operació:	Tercera operació:
<u>Definir conceptes:</u>	<u>Col·locar nexes</u>	<u>Justificar les relacions</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Contaminació - L’home - Vida - Mar - Aire - Rius - Sol - Recursos 	<ul style="list-style-type: none"> - La produeix - Incideix sobre - Limitant - Per tant - Perjudica 	<ul style="list-style-type: none"> - Amb fletxes

Tema: El cercle viciós de la contaminació

EL MAPA CONCEPTUAL. CRITERIS D'AVUACIÓ

Fases que cal seguir	Això suposa:
1. Comprensió del text	1.1. Resumir el text
	1.2. Destriar les idees principals de les secundàries, tot establint llurs relacions
	1.3. Elaborar les fitxes de lèxic dels conceptes clau
2. Organització lògica del text	2.1. Col·locar els conceptes clau.
	2.2. Enllaçar-los amb línies i fletxes
3. Visualització en forma d'arbre lògic del contingut essencial del text	3.1. Justificar les relacions entre els conceptes (les línies i les fletxes) amb els nexes corresponents
	3.2. El conjunt (conceptes i nexes) ha de constituir-se amb frases que tinguin sentit complet
	3.3. El resultat final ha de ser un text-resum